

Nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym

Autor: Kamilla Kasprzak

W sprawach dotyczących przemocy domowej najistotniejsze jest zapewnienie pokrzywdzonej poczucia bezpieczeństwa poprzez odseparowanie jej od sprawcy, aby mogła ona normalnie funkcjonować, odzyskać stabilność emocjonalną i uwolnić się od negatywnego wpływu osoby stosującej przemoc.

Nakaz okresowego opuszczenia miejsca zamieszkania orzeka się w sprawach, w których stosowana jest przemoc wobec osoby najbliższej wspólnie zamieszkującej ze sprawcą. Orzeka się go, gdy istnieje podejrzenie, że sprawca w dalszym ciągu będzie się znęcał nad pokrzywdzoną. Nie ma żadnego znaczenia, czy osoba stosująca przemoc jest właścicielem czy najemcą lokalu. Takie rozstrzygnięcie nie ma również żadnego wpływu na ewentualny podział majątku wspólnego małżonków, albowiem nakaz ten nie pozbawia sprawcy tytułu prawnego do lokalu, a jedynie ogranicza mu korzystanie z niego.

Nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym jest środkiem karnym przewidzianym w art. 39 pkt 2e Kodeksu karnego, a więc jest to sankcja, którą sąd stosuje w przypadku wydania wyroku skazującego. Wcześniej Prokurator może orzec taki nakaz w postępowaniu przygotowawczym jako środek zapobiegawczy, już po przedstawieniu podejrzanemu zarzutów.

Sąd może orzec (ma takie uprawnienie) nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego lub inne przestępstwo przeciwko wolności oraz w razie skazania za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy, w tym zwłaszcza przemocy wobec osoby najbliższej. Nakaz może być połączony z obowiązkiem zgłaszania się do Policji lub innego wyznaczonego organu w określonych odstępach czasu.

Sąd orzeka (ma taki obowiązek) nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, w razie skazania na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego. Nakaz może być połączony z obowiązkiem zgłaszania się do Policji lub innego wyznaczonego organu w określonych odstępach czasu.

W razie orzeczenia nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przeciwko rodzinie i opiece sąd orzeka na ten sam okres zakaz zbliżania się do pokrzywdzonego.

Orzekając nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, sąd określa termin jego wykonania (od roku do 10 lat). Oczywiście, w przypadku wykonywania kary pozbawienia wolności, nakaz ten nie biegnie, zaczyna on obowiązywać dopiero po opuszczeniu zakładu karnego.

Nie wykonanie orzeczonego nakazu jest przestępstwem, za które grozi kara pozbawienia wolności do lat 5. Ponadto w postępowaniu przygotowawczym Prokurator może zdecydować o konieczności tymczasowego aresztowania sprawcy, który nie chce dobrowolnie opuścić lokalu.

W sytuacji gdy postępowanie rozwodowe poprzedzi postępowanie karne, warto rozważyć wniosek o eksmisję małżonka stosującego przemoc. Można również o taką eksmisję wnieść na podstawie art. 13 ustawy o ochronie praw lokatorów lub art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w

rodzinie. Oba te postępowania toczą się niezależnie od sprawy karnej lub rozwodowej.